

«відправною точкою» при виборі майбутньої конкурентної стратегії, що припускає формування нових типів переваг [2].

Відповідно до наведеної інформації підприємство під час зміни ринкових позицій проходить цикл конкурентного розвитку. В даному процесі реалізується стратегія формування конкурентних переваг агропромислового підприємства.

Зміна конкурентного статусу виробника в результаті впливу зовнішніх умов господарювання, передбачає також зміну типів створюваних переваг. Визначення місця й ролі суб'єкта в конкурентному середовищі є необхідною умовою подальшої розробки конкурентної стратегії.

Бібліографія

1.Вініченко І.І. Стан та перспективи розвитку птахівничих підприємств в Україні/ І.І. Вініченко, Д.В. Маховський// Агросвіт № 24, 2015. – С. 4-6.

2. Стан та напрямки розвитку підприємств галузі птахівництва. Електроний ресурс. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/309219917_stan_ta_napramki_rozvitku_pidpriemstv_galuzi_ptahivnictva.

УДК 636.22/28.034

РІВЕНЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ МОЛОКОВІДДАЧІ КОРІВ-ПЕРВІСТОК РІЗНИХ ПОРІД

О.В. ЛЕСНОВСЬКА, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Л.В. КАРЛОВА, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

І.В. ДЕБЕРИНА, аспірант

Анотація. Ефективність відтворення стада та подальший рівень молочної продуктивності значною мірою залежать від віку першого осіменіння та першого отелення корів-первісток. Найвищий надій спостерігався серед первісток червоної степової породи, яких вперше осіменили у віці 481-540 днів, а серед первісток української чорно-рябої молочної породи – у віці 541-600 днів.

Ключові слова: молочна продуктивність, інтенсивність молоковіддачі, корови-первістки, червона степова, українська чорно-ряба молочна.

В країнах Європи приділяють особливу увагу вдосконаленню технології виробництва дешевого, але в той же час високоякісного молока [1,2]. Інтенсифікація виробництва молока передбачає постійне підвищення молочної продуктивності корів, збільшення виробництва високоякісних кормів, впровадження прогресивних ресурсо- та енергоощадних технологій, механізація

та автоматизація виробничих процесів, реконструкція та технічне переоснащення ферм, ведення поглибленої селекційно-племінної роботи, раціональна організації праці та інше. Виникає потреба проведення глибоких науково-практичних досліджень, направлених на обґрунтування основних параметрів розвитку та раціонального ведення галузі [3].

Ефективність селекційно-племінної роботи та відтворення стада великої рогатої худоби значною мірою залежить від віку першого осіменіння та першого отелення корів-первісток. Оптимальний вік першого отелення корови є такий, за якого худоба забезпечує довголіття господарського використання та високу молочну продуктивність, починаючи вже з першої лактації [1].

З огляду на це, дослідженнями було передбачено вивчити рівень молочної продуктивності та інтенсивність молоковіддачі первісток корів-первісток червоної степової та української чорно-рябої молочної порід.

Для досягнення поставленої мети була сформована вибірка, до якої увійшли первістки червоної степової (20 голів) та української чорно-рябої молочної порід (40 голів). Тварини були відібрані методом пар-аналогів та знаходилися в однакових умовах годівлі та утримання.

За результатами досліджень встановлено, що більшість телиць червоної степової породи (50,0 %) вперше осіменяли в середньому у віці 481-540 днів. Решта піддослідного поголів'я мала вік при першому осіменінні наступний: 10,0 % телиць осіменили у віці менше 480 днів, 25,0 % – у віці 541-600 днів та 15,0 % – у віці 601-660 днів.

Вік телиць української чорно-рябої молочної породи при першому осіменінні склав 541-600 днів (53,0 % тварин). Решта телиць української чорно-рябої молочної породи осіменили у віці: 27,5 % – 601-660 днів, 7,5 % – менше 480 днів та 12,5 % – у віці 481-540 днів.

Слід зазначити, що з підвищенням віку першого осіменіння підвищувався рівень молочної продуктивності первісток. Однак найвищий надій спостерігався серед первісток червоної степової породи, яких вперше осіменили у віці 481-540 днів. Молочна продуктивність таких тварин була на рівні 3325,4 кг.

Найвищий рівень молочної продуктивності серед первісток української чорно-рябої молочної породи спостерігався у тварин, яких вперше осіменили у віці 541-600 днів. Їх надій склав 4416,2 кг.

Порівнюючи отримані результати, слід зазначити, що первістки української чорно-рябої молочної породи незалежно від віку першого осіменіння мали вищий рівень молочної продуктивності. Так, перевага за рівнем молочної продуктивності корів-первісток української чорно-рябої породи над ровесницями червоної степової породи залежно від віку першого осіменіння склала: серед тих, що осіменили у віці менше 480 днів – 29,7 %, у віці 481-540

днів – 29,1 %, у віці 541-600 днів – 34,1 %, у віці 601-600 днів – 33,7 % на користь первісток української чорно-рябої породи.

Одним із основних показників молочної продуктивності та морфофункціональних властивостей молочної залози корів-первісток є показник інтенсивності молоковіддачі [2]. За результатами досліджень з виявлення розподілу первісток за інтенсивністю молоковіддачі залежно від віку першого осіменіння констатували, що піддослідні тварини червоної степової породи мали інтенсивність молоковіддачі в межах 1,65-1,72 кг/хв. Слід зазначити, що суттєвих відмінностей між коровами даної породи з різним віком першого осіменіння не відмічалось. Первістки, спаровані у віці 481-540 днів та 541-600 днів переважали ровесниць, яких вперше осіменили у 604-660 днів та менше 480 днів на 0,6 та 4,2 % відповідно. Дослідженнями встановлено, що первістки української чорно-рябої молочної породи мали інтенсивність молоковіддачі в межах 1,79-1,89 кг/хв.

Слід відмітити, що первістки, яких вперше осіменили у віці 541-600 днів, мали інтенсивність молоковіддачі більшу, ніж ровесниці, яких осіменили у віці 601-660 днів, 481-540 днів та менше 480 днів, відповідно на 1,1; 4,4 та 6,7 %.

Порівнюючи тварин за швидкістю молоковіддачі необхідно зазначити, що первістки української чорно-рябої молочної породи значно переважали своїх ровесниць червоної степової породи. Корови червоної степової породи, яких осіменили у віці 481-540 днів та 541-600 днів, поступалися за інтенсивністю молоковіддачі своїм одноліткам української чорно-рябої породи відповідно на 6,4 та 11,0 %.

Бібліографія

1. Карлова Л.В. та ін. Milky yield of cow Holstein breed first born depending on the intensity of their formation in early ontogenesis / Карлова Л.В., Пришедько В.М., Лесновська О.В. // Magyar Tudományok Journal, 2017. – №5. – Agricultural sciences. – P. 4-7.
2. Кудлай І.М. Морфологічні особливості вим'я та показники молоковиведення у корів української чорно-рябої молочної породи / І.М. Кудлай, Ю.П. Стрикало та ін. // Розведення і генетика тварин, вип. 41, 2007. – С. 103-108.
3. Пелехатий М.С. та ін. Молочна продуктивність та перебіг лактацій корів української чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід в умовах безприв'язного утримання / М.С. Пелехатий, Піддубна Л.М. та ін. // Аграрна наука та харчові технології, вип. 2 (96), 2017. – С. 199-205.

THE LEVEL OF MILK PRODUCTIVITY AND THE INTENSITY OF MILK YIELD OF COWS OF DIFFERENT BREEDS

O.V. LESNOVSKAY, L.V. KARLOVA, I.V. DEBERINA

Summary. The efficiency of reproduction of the herd and the subsequent level of milk productivity to a large extent depend on the age of the first insemination and the first calving of the first cows. The highest hopes were observed among the primates of the red steppe breed, which for the first time were stained at the age of 481-540 days, and among the primates of the Ukrainian black-and-white milk breed - at the age of 541-600 days.

Key words: milk productivity, intensity of milk yield, first-born cows, red steppe, ukrainian black-white milk.

УДК 637.221.28

ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ЗА РІЗНОЇ КРАТНОСТІ ДОЇННЯ

В.А. ЛІСКОВИЧ, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Білоцерківський НАУ, Біла Церква, Україна

Анотація. У тезах наведені результати досліджень щодо ефективності дворазового, частково триразового у (перші сто днів лактації) доїння корів в умовах інтенсивної технології виробництва молока. Встановлено, що корови, яких доїли три рази на добу у перші сто днів лактації перевищували тварин при дворазовому доїнні за молочною продуктивністю.

Таким чином, триразове доїння корів у перші 100 днів лактації (період роздоювання) є найбільш ефективним порівняно з двократним доїнням, так як забезпечує більший прибуток та рентабельність виробництва.

Ключові слова: корова, надій, кратність доїння, технологія доїння, інтенсивність молокозведення.

Актуальність. Молочна продуктивність корів залежить від багатьох факторів, а саме породи, племінної роботи, умов годівлі й утримання, технології доїння та ін. Забезпечення корів добрими умовами добробуту дає можливість подовжити тривалість їх використання та реалізувати потенційну продуктивність (Лапотко А. Н. 2010, Ланкіна, В. Хвостов, М. Геймор, 2011).

Зважаючи на кризові явища у галузі молочного скотарства у зв'язку із зменшенням обсягів виробництва молока гостро стоїть питання підвищення